

Aandoening uit het autisme spectrum: PDD-NOS

DSM-V

PDD-NOS wordt in de DSM-V classificatie, niet meer omschreven. De autismespectrumstoornis is de nieuwe classificatie en omvat de eerder in de DSM-IV vermelde autistische stoornis (autisme), de stoornis van Asperger, de desintegratiestoornis van de kinderleeftijd, de stoornis van Rett en de pervasieve ontwikkelingsstoornis niet anderszins omschreven (PDD-NOS).

Er zijn echter nog veel leerlingen met de diagnose PDD-NOS in het huidige onderwijsstelsel dus vandaar dat deze handelingswijzer zeker nog gebruikt kan worden.

In het Engels: pervasive developmental disorder (not-otherwise specified). In het Nederlands: pervasieve ontwikkelingsstoornis (niet-anderszins omschreven).

Definitie van het probleem en enkele wetens-waardigheden

In de DSM-IV werd bij kinderen de stoornis PDD-NOS vastgesteld als ze niet voldeden aan alle kenmerken van autisme. PDD-NOS is een sociale informatieverwerkingsstoornis, samengevat als een stoornis in het "sociale snapvermogen". Stoornissen binnen het autistisch spectrum zijn vaak erfelijk bepaald. Aangeboren beschadigingen / afwijkingen van bepaalde gebieden in de hersenen en/of de chemie van de hersenen zijn de oorzaak van de problemen bij de informatieverwerking.

Stoornissen in het autisme spectrum

Er wordt een aantal stoornissen onderscheiden die binnen het autismespectrum vallen. Bij al deze verschijningsvormen is er sprake van kwalitatieve tekortkomingen in:

- De sociale wisselwerking: o.a. het leggen en onderhouden van contacten, het hanteren van vriendschappen en het delen van plezier met anderen.
- De communicatie: o.a. verstoorde taalontwikkeling, stereotiep gebruik van de taal en een gebrekkig fantasiespel.
- Stereotiep en beperkt gedragspatroon en interesses: o.a. een gebrek in verbeeldend vermogen, preoccupaties en rituelen.

Onderzoek heeft aangetoond dat alle vormen van autisme een neurobiologische oorsprong hebben. In het regulier onderwijs treffen we vooral kinderen met autisme aan met minder ernstige belemmeringen tot het volgen van onderwijs. Vaak gaat het daarbij om kinderen met het syndroom van Asperger of met PDD-NOS. Zogenaamde "kernautisten" komen alleen in het regulier onderwijs voor als zij normaal begaafd zijn, kunnen praten en in staat zijn tot een zekere sociale interactie.

Wat zie ik in de klas, hoe herken ik dit gedrag?

- Ze kunnen prikkels die op ze af komen, niet goed verwerken. Soms roepen prikkels hele heftige reacties op, soms weer veel te geringe reacties.
- Ze nemen zeer gedetailleerd waar, maar overzien het geheel niet.
- Moeite met toepassen van het geleerde in verschillende situaties.
- Moeite met tekst verklaren en begrijpend lezen.
- Ze snappen niet goed wat er tussen mensen gebeurt, stemmen hun gedrag niet af op de ander en kunnen hierdoor moeilijk met anderen omgaan.
- Dit uit zich in extreem teruggetrokken gedrag of in juist te claimend en overheersend gedrag.
- Beperkt repertoire van bezigheden of interesse, stereotype (soms bizar) gedrag.
- Weerstand en/ of angst bij verandering.
- Kunnen gezichtsuitdrukkingen niet begrijpen of interpreteren.
- Hebben moeite met de generalisatie van de lesstof van het ene vak naar het andere vak.
- Hebben moeite met binnenkomende prikkels zoals geluiden, lichtinval, warmte/ kou, etc.
- Last van eilandjeskennis (weten over iets heel veel en over iets anders niets).
- Bij spanningsvolle of stressvolle situaties wordt de leerling onrustig en kan gedragsproblemen krijgen.
- Moeite met samenwerken met anderen. Moeite met samenspelen.
- Moeite met inzicht in sociale situaties en het zich inleven in een ander.
- Soms kinderlijk gedrag (achterstand in de sociaal-emotionele ontwikkeling).

De beste aanpak in de klas in bondige adviezen

- Korte overzichtelijke opdrachten. Voorzie elke opdracht van structuur.
- Vaste plek, dat biedt veiligheid. Maak het lokaal voorspelbaar.
- Zorg voor voorspelbaarheid en regelmaat.

Ervaringen met deze handelingswijzer s.v.p. opsturen aan cordys@cordys.nl